

#Bezpieczeństwo

Czujniki czadu

Raport Inspekcji Handlowej

U·K·K

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Kto, co i kiedy?

5 wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej w Krakowie, Lublinie, Rzeszowie, Warszawie i Wrocławiu od sierpnia do września 2024 r. sprawdziło **oznakowanie 12 modeli czujników tlenku węgla**, czyli czadu.

Dodatkowo eksperci w laboratorium sprawdzili **parametry wpływające na bezpieczeństwo użytkowników**, szczególnie czas reakcji alarmowej po wykryciu czadu.

Kto, co i kiedy?

Sprawdziliśmy 1 importera, 4 hurtownie, 15 placówek detalicznych, w tym 7 sklepów wielkopowierzchniowych. 2 produkty pochodziły z Polski, 10 – z Chin.

Przedsiębiorców typujemy na podstawie monitoringu własnego, wyników wcześniejszych kontroli, a także sygnałów od konsumentów i przedsiębiorców.

Tło kontroli

Prezes UOKiK wraz z Inspekcją Handlową monitoruje rynek i **dba o bezpieczeństwo produktów**.
Kontrole czujników tlenku węgla są planowane cyklicznie przed sezonem grzewczym.

Ustawa z 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów

Tło kontroli

Tlenek węgla, potocznie czad, to „cichy zabójca” – wyjątkowo trudny do wykrycia, gdyż jest bezwonny i bezbarwny. Powstaje w wyniku spalania substancji zawierających węgiel przy zbyt małej ilości tlenu.

W zamkniętych pomieszczeniach może pojawić się np. przy wadliwej wentylacji lub niewłaściwym użytkowaniu urządzeń grzewczych na paliwa takie jak: drewno, węgiel, olej opałowy czy gaz.

Osoby wystawione na działanie tlenku węgla w niebezpiecznym stężeniu najczęściej ulegają ciężkiemu zatruciu, najgorsze przypadki kończą się śmiercią. Dlatego tak istotne jest montowanie urządzeń, które wykryją ulatniający się czad w porę, zanim dojdzie do zagrożenia zdrowia lub życia.

Oznakowanie

Zweryfikowaliśmy, czy czujniki czadu mają:

- dane identyfikujące podmiot odpowiedzialny za bezpieczeństwo produktu – producenta (w tym importera) lub dystrybutora,
- informacje identyfikujące produkt, np. model,
- oznaczenia typu i przeznaczenia produktu,
- ostrzeżenia,
- prawidłową instrukcję montażu, używania i konserwacji w języku polskim.

Wyniki kontroli oznakowania

Zakwestionowaliśmy oznakowanie **5 z 12 modeli czujników czadu**.

Stwierdziliśmy nieprawidłowości:

- **brak lub niepełne ostrzeżenia i oznaczenia** bezpośrednio na urządzeniu oraz jego opakowaniu, w tym brak danych przedsiębiorcy wprowadzającego produkt na rynek, numeru modelu, numeru normy, typu urządzenia, daty produkcji, maksymalnego zużycia mocy, typu i wielkości wskazanych baterii, opisów słownych dla symboli,
- **niekompletna instrukcja użytkowania.**

4 modele miały nieprawidłowości w obu zakresach,
1 model – w zakresie oznaczeń na produkcie.

Efekt: Konsument nie jest wystarczająco poinformowany o sposobie użytkowania produktu i może robić to w nieodpowiedni sposób.

Badania laboratoryjne

Sprawdziliśmy, czy:

- **przy wysokim stężeniu czadu alarm (300 ppm) uruchamia się wystarczająco szybko,**
tj. po 3 minutach,
- **diody wysyłające sygnały wizualne działają poprawnie** – w zakresie wybranych punktów normy PN-EN 50291-1:2018-06/AC:2021-03 Wykrywacze gazu. Urządzenia elektryczne do wykrywania tlenku węgla w pomieszczeniach domowych. Część 1: Metody badań i wymagania eksploatacyjne.

Wyniki badań laboratoryjnych

Wady konstrukcyjne wykryliśmy w 2 z 12 modeli czujników.

- 1 model – brak wskaźnika sygnalizującego usterkę urządzenia i oznaczeń wskaźników wizualnych na czujniku, niepoprawna sygnalizacja niskiego poziomu baterii, niepoprawny czas reakcji alarmowej po wykryciu tlenku węgla.
- 1 model – niepoprawny czas reakcji alarmowej po wykryciu czadu.

Efekty kontroli

W 1 przypadku czujnika zakwestionowanego pod względem konstrukcyjnym przedsiębiorca zawnioskował o zbadanie próbki kontrolnej.

W przypadku czujników o wadliwej konstrukcji po zakończeniu działań Inspekcja Handlowa może skierować do Prezesa UOKiK wnioski o wszczęcie postępowań administracyjnych. Podmiotom odpowiedzialnym za ich wprowadzenie do obrotu grożą wówczas kary pieniężne.

W przypadku modeli czujników z nieprawidłowościami wyłącznie w oznakowaniu przedsiębiorcy podjęli działania naprawcze pod nadzorem Inspekcji Handlowej.

Porady dla przedsiębiorców

- Kupuj od sprawdzonych dostawców.
- Weryfikuj, czy do czujnika czadu dołączone są **prawidłowe instrukcje w języku polskim** oraz **wymagane oznakowanie** – określa je norma PN-EN 50291-1:2018-06/ AC:2021-03.
- Pamiętaj, że głównym obowiązkiem producenta (importera) jest oferowanie bezpiecznego produktu – powinieneś mieć dowody poświadczające ten fakt.
- Jeśli jesteś dystrybutorem, upewnij się, że producent (importer) dysponuje **odpowiednią dokumentacją** i zweryfikuj oznakowanie.

Porady dla przedsiębiorców

- Pamiętaj: za wprowadzenie na rynek przez producenta lub importera produktów niespełniających ogólnych wymagań bezpieczeństwa grozi **kara do 100 tys. zł.**
- Weź pod uwagę: **niebezpieczny produkt** UOKiK zgłasza do unijnego systemu **Safety Gate RAPEX** – aby nie trafił do europejskich konsumentów.

Porady dla konsumentów

Przed skorzystaniem z urządzenia zapoznaj się z **instrukcjami prawidłowego montażu i bezpiecznego użytkowania**, szczególnie z informacjami:

- o sposobie alarmowania wykrycia tlenku węgla w niebezpiecznym stężeniu,
- jak rozpoznać ewentualną awarię czujnika,
- co robić w razie alarmu.

Zwróć też uwagę na **ostrzeżenia na produkcie lub w instrukcji**.

Porady dla konsumentów

Przy wyborze czujnika sprawdź, czy na produkcie są:

- **nazwa i adres producenta** (w tym importera) lub dystrybutora oraz **dane identyfikujące produkt** – ułatwi to dochodzenie Twoich praw w razie potrzeby.

Sprawdź oznaczenie typu czujnika:

- typ A – emituje alarm wizualny i dźwiękowy, a także może doprowadzić do uruchomienia wentylacji,
- typ B – emituje tylko alarm wizualny i dźwiękowy.

Porady dla konsumentów

Pamiętaj:

- czujnik nie zastąpi prawidłowej instalacji, konserwacji i regularnych przeglądów piecyków oraz przewodów kominowych,
- nie zatykaj otworów wentylacyjnych, nie zaklejaj okien w pomieszczeniach, w których są urządzenia mogące emitować CO,
- dbaj o regularne wietrzenie,
- w przypadku uruchomienia się alarmu – znajdź i usuń źródło czadu, np. wadliwe podłączenie piecyka do komina.

Porady dla konsumentów

Każdy czujnik tlenku węgla powinien mieć **wskaźniki optyczne**, które muszą być:

- w odpowiednim kolorze,
- z opisaną funkcją,
- widoczne po zainstalowaniu urządzenia w pozycji roboczej,
- zsynchronizowane z alarmem dźwiękowym.

Przykład

ZASILANIE

ALARM

BŁĄD

Sprawdź uważnie w instrukcji, w jaki sposób twoje urządzenie sygnalizuje poszczególne funkcje.

Porady dla konsumentów

Jeśli zauważysz nieprawidłowości produktu – poinformuj o tym producenta lub importera (dystributora) oraz **Inspekcję Handlową** w Twoim województwie.

Sprawdź również ogłoszenia na stronie **uokik.gov.pl/bip/ogloszenia-o-produktach-niebezpiecznych** i postępuj zgodnie z zawartymi tam wskazówkami.

Na skróty

Zakwestionowaliśmy **5 z 12 modeli** czujników czadu.

2 modele – niezgodności konstrukcyjne i w oznakowaniu.

3 modele – nieprawidłowości w oznakowaniu.

- ☐
- ☑ Zescreenuj i podaj dalej!
- ☐
- ☐

Listę skontrolowanych
produktów
znajdziesz w osobnym
dokumencie na [**uokik.gov.pl**](https://uokik.gov.pl)

